

Dünyanın en hızlı büyüyen ülkesi

ÇİN

Dünya ekonomisi denilince ABD vardı, Avrupa vardı, Japonya vardı. 20 yıl içinde Çin çıktı geldi, dengeleri altüst etti, dünya ekonomisini baştan aşağıya değiştirdi. Ekonomik kavramlar artık Çin'e göre yeniden düzenleniyor.

Dünya Ticaret Örgütü'nün 1947'deki kurucusu ve fikir babalarından biri olan Çin, 1950'de ayrıldığı sisteme 11 Kasım 2001 tarihinde geri dönmüş ve dünya ekonomisini yeni bir rotaya girmiştir. Ülke 21. yüzyılın en büyük bir kaç ekonomik gücünden biri durumuna gelmiştir. Nüfusu 1.32 milyardır. 1978 yılından bu yana Çin, yılda ortalama yüzde 10 oranında büyümektedir. En hızlı büyüyen ekonomi olan Çin, gelecek on yıl içinde yaklaşık yetmiş milyon kişi daha işgücüne katılacağı için yüksek büyümesini sürdürecektir. Büyümesinin birinci engeli nüfusuna yeter olmayan altyapısıdır, büyük altyapı yatırımlarına girişmiştir ve buna devam edecektir. İkinci engel ise büyüdükçe artan ihtiyacı, enerjidir.

Temel Ekonomik Göstergeler /2006-2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
GSYİH (milyar ABD \$)	2.780	3.460	4.416	4.806	5.436	6.149	7 023	8.075
Kişi başına GSYİH (\$)	4.800	5.540	6.140	6.590	7.070	7.690	8 410	9.300
GSYİH artış hızı (%)	11.6	11.8	9.0	7.2	7.6	8.2	8,5	8.8
İhracat (milyar ABD \$)	1.062	1.342	1.580	1 370	1.414	1.571	1 784	2.070
İthalat (milyar ABD \$)	0.853	1.035	1.233	985	1.050	1.205	1 421	1.707
Enflasyon (%)	1.8	4.8	5.9	0,5	1.2	2.4	3,1	4.1

TÜRKİYE-ÇİN TİCARETİ (Milyar Dolar)

	İTHALAT	İHRACAT	DENGE	HACİM
2006	9.669.110.140	0.693.037.514	8.976.072.626	10.362.147.654
2007	13.234.091.842	1.039.523.082	12.194.568.760	14.273.614.924
2008	15.658.210.407	1.437.203.856	14.221.006.551	17.095.414.263
2009	12.655.075.408	1.599.139.972	11.055.935.436	14.254.215.380
2009*	4.420.846.326	408.358.512	4.012.487.814	4.829.204.838
2010*	6.198.490.851	901.503.698	5.296.977.153	7.100.004.549

Kaynak: DTM *Mayıs ayı verileri

Çin'in kalkınmasının yerel kaynakları zengindir

Demir, demir alaşımli metal cevherleri, fosfat, tungsten, molibden, titanyum vb. 17 maden ve mineral türünde dünya lideridir. Uzay teknolojisi ve elektronik alanında kullanılan bazı ender bulunan madenlerin de artan orandaki üretici ve ihracatçısı durumundadır. Hidroelektrik güç potansiyeli ve kömür rezervleri açısından da dünya birincisidir.

Yapısı dönüşmektedir

Çin ekonomisinin dinamizmi özel, kolektif ve yabancı sermayeli girişimlerden kaynaklanmaktadır.

Tüketim eğilimi artmakta, fiyatlar yükselmekte, yabancı yatırımlar ve şehirde kişi başına gelir artmaktadır. Gerçek büyüme resmi rakamın çok üstündedir. Reform döneminden geçmektedir. Tarım, hala önemli bir sektördür ve GSYİH'ya katkısı yüzde 11 civarındadır. İstihdamın yüzde 40'ı tarım sektöründedir. Çiftçilik, ormancılık, besicilik ve balıkçılık yığındır. Pirinç, buğday, jüt, şeker kamışı, yer fıstığı, kolza tohumu, pamuk, kenevir, tütün, çay, meyveler, yün, ipek kozası, tropikal ürünler ve besicilik tarımın karakteridir. Seracılıkta ileridir. Tarımsal üretim teknolojisi gelişkindir.

Sanayi

Toplam sanayi çıktısında çok büyük artışlar olmaktadır. Sanayi büyümesi yüzde 8-10 bandındadır. Pek çok sanayi alanında yetkinleşmiştir. Modern metalürji, madencilik ve enerji ekipmanları, uçak yapımı, otomobil üretimi, büyük makine parçaları, döküm, uzay sanayi, büyük enerji devreleri, elektronik, iletişim ekipmanları, ölçüm araçları gibi alanlar, son dönemde Çin ekonomisinin faaliyet gösterdiği alanlar olmuştur. Madencilik, enerji santrali, metalürji, akaryakıt, kimyasallar, otomotiv ve gemi yapımı konularında tamamen kendi teknik imkanlarına dayanmaktadır. Son dönemde vanadyum, titanyum, germanyum, galliyum, polikristalin ve silikon gibi yüksek teknoloji sanayiler için gerekli ender metallerin üretici ve ihracatçısı konumuna gelmiştir.

Mal ticareti

Çin'in ihracat artış hızı, dünya ihracat artış hızının üzerindedir. İhracatı 1.2 trilyon dolar civarındadır. Yabancı sermayeli yatırımların Çin ihracatına katkısı yüzde 57, yani 700 milyar dolar düzeyindedir. Yerli özel sermayeye sahip şirketlerin ihracat içindeki oranı artmakta, kamunun ki daralmaktadır.

Üretimde katmadeğer düzenli artmaktadır. Katmadeğeri yüksek ürünlerin yanı sıra eczacılık ürünleri ve geleneksel Çin ilaçları ihracatında da büyük artış görülmektedir. Pek çok ihraç ürününün ithal girdiler içermesi nedeniyle ithalatta da önemli büyüme yaşanıyor. İthalat 1 trilyon dolar civarındadır ve dünya ekonomisini canlandıran da bu özelliğidir. Yılda 200 milyar dolar seviyesinde dış ticaret fazlası vermektedir.

Çin Türkiye ticareti

İki ülke arasındaki ticaret 1992 yılından beri düzenli artıyor. 2008'de 17.095.414.263 milyar dolara ulaşan ticaret hacminde denge Türkiye aleyhindedir ve 14.221.006.551 milyar dolar gibi rekor bir açıkla sonuçlanmıştır. Çin'e olan ihracatımız ise en yüksek seviyesine, 1,6 milyar dolar ile 2009 yılında çıkmıştır. Türkiye'nin açık vermesinin nedeni, iş dünyamızın Çin'i, ucuz tekstil ve ara malı tedarikçisi olarak görmesi ve değerlendirmesi nedeniyle. Bu anlayış tersine çevrildiğinde Çin pazarı Türk iş dünyası için büyük fırsatlar oluşturmaktadır.

ÇİN RÜYASI

Türk Çin Sanayici ve İşadamları Derneği (TÜÇSİAD) hedeflerinin birbirinin farkına geç de olsa varan iki ülke sanayici ve işadamlarını biraraya getirmek olduğunu belirtti. TÜÇSİAD Başkanı Murat Sungurlu, iki ülke arasında yaklaşık 18.3 milyar dolarlık bir ticari hacim olduğunu ifade etti ve özellikle Türkiye'nin bu ülkeye olan cari açığının her geçen gün arttığını söyledi. 2010 verilerine göre Çin'e 2.2 milyar dolar ihracat yaparken 17.1 milyon dolar ithalat yapıldığına işaret eden Sungurlu, "Cari açığımızın büyümesine neden olan Çin ithalatını elimizden geldiğince dengelemeye çalışma gayreti içindeyiz" diyor. Sungurlu, bu amaçla düzenledikleri Türk-Çin İş Forumu'nda inşaat, enerji, gıda ve maden alanlarında Çin'in önde gelen 64 şirketiyle 250'nin üzerinde Türk şirketinin çok önemli ve somut iş görüşmelerinde bulunduğu altını çiziyor. Forum'da ayrıca Çin'in güneş enerjisi alanında en önemli şirketi olan CEEG Solar ile Akfel arasında bir ön anlaşma imzalandığını belirten Sungurlu, Çin'den sermaye girişini arttırmak için yapılması gerekenleri şöyle sıralıyor: "Şu anda Taiyuan Çelik, Huawei, Zhongxing, CMEC, CMC, Çin Hava Yolları, China Steel, Dongfang Elektrik, China Railway gibi güçlü Çin şirketleri Türkiye'de yatırım yapmış durumda. Daha fazla Çinli yatırımcıyı mutlaka Türkiye'ye çekmeliyiz. Otomotiv, gıda, madencilik, inşaat, enerji (HES, termik santral) alanlarında Türk şirketleriyle ortak yatırım yapabilirler. Türk ve Çin taraflarının daha aktif ve etkin yatırım ortamları oluşturmaya böylece ticaret için kolaylık düzeyini arttırmaya çalışmalarında en önemli adımlardan biri de Türkiye'ye gelen Çinli işadamlarına ve aynı şekilde Çin'de bulunan Türk işadamlarına giriş vizesi verilmesi ve çalışma izni sınırlamaları konusunda daha esnek olunması, yatırım onay prosedürlerinin hızlandırılması da büyük önem taşımaktadır." Dünyanın en büyük hammadde tüketicisi konumundaki Çin'in

Murat Sungurlu

aynı zamanda Türkiye'nin Asya Pasifik ülkeleri arasındaki en önemli ticaret ortağı olduğuna dikkat çeken Sungurlu'ya göre Türkiye'den Çin'e yapılan ihracatın hacmi kadar yapısı da tatmin edici görünmüyor. İhracatın yüzde 60'tan fazlasının demir çelik, işlenmemiş gübre, maden cevherleri ile dokumaya elverişli lifler gibi katmadeğeri düşük kalemlerden oluştuğunu söyleyen Sungurlu, ithalatın ise büro makineleri, makine ve cihazlar gibi katmadeğeri yüksek kalemlerden oluştuğunu belirtiyor.

Sungurlu, Türkiye KOBİ'lerinin Çin piyasasına girmesi için şu önerilerde bulunuyor:

"Çin pazarı özellikle gıda üzerine çalışan KOBİ'ler açısından önem taşımaktadır. Kuru meyve, zeytinyağı, şarap, yaş veya konserve her türlü meyve ve sebze, bisküvi, kurabiye, şekerleme, bitkisel yağlar gibi gıda ürünlerinde ülkemizin karşılaştırmalı avantajları bulunmaktadır. Dünya Turizm Örgütü verilerine göre Çin 2020 yılından itibaren dünyanın en çok turist gönderen ülkesi haline gelecektir. Turizm açısından firmalarımızın Çin piyasasında faaliyetlerde bulunması önemli bir pazar oluşturulması açısından önemlidir. Çin pazarına girmek, çoğunluğu küçük ve orta ölçekli sayılan Türk firmaları için zor görünmekle birlikte bu şirketlerin güçlü ulusal örgütlenmelerin içinde yer almaları fırsat yaratabilir. Bu şirketler, sektör içinde veya sektörler arasında, biraraya gelip kaynaklarını paylaşırlarsa örneğin bir merkez kurarak sözleşme görüşmeleri, tedarikçi listeleri ve kalite standartları ile ilgili bilgileri ortak kullanıma açarlarsa sorunları aşmaları daha kolay olacaktır."

Türkiye'den Çin'e ihraç mallarımız

Halihazırda genel çerçevede Türkiye'nin Çin'e ihraç ürünleri aşağıdaki ürün kategorileri ile şekillenmiştir:

- Mermer ve diğer taşlar
- Krom cevheri ve konsantreleri
- Bakır cevheri ve konsantreleri
- Çinko cevheri ve konsantreleri
- Anorganik müstahzarlar
- Demir-çelik ve yassı mamulleri
- Demir-çelik hurda ve külçeleri

- İçten yanmalı motor aksamları
- Dabaklanmış deriler
- Özgün fonksiyonlu makinalar
- Sentetik devamsız lifler
- Palanga, vinç, bucurgat, ırgat, krikolar
- Vulkanize kauçuktan eşya
- Çamaşır makineleri
- Plastikten tüpler, borular, hortumlar, conta, dirsek, rakor
- Demir-çelikten eşyalar
- Merkezi ısıtma kazanları

YARARLI ADRESLER

T.C. Pekin Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği,
(Turkish Embassy, Trade Counsellor) Dong Wu Jie 9,
Sun Li Tun 100600 Beijing
Tel: (86) (10) 65 32 38 46
Fax: (86) (10) 65 32 32 68